

АБОНАМЕНТЪ:

За България 1 год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство 40 л.

Единъ брой 20 стот.

Телефонъ № 358.

ДОБРУДЖА

Органъ на централния добруджански народенъ съветъ

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.

Адресъ:

в „Добруджа“ — явяващъ
„Черна Вжария“ № 3.

Или за

срѣда и събота.

Разходенъ не се връща.

РЕЗОЛЮЦИЯ

на конференцията на добруджанските дружества въ България.

Конференцията на прѣседателитѣ на добруджанскитѣ дружества, която заседава на 25, 26 и 27 този мѣсець въ София, като взе прѣдъ видъ:

1. Че Добруджанската областъ е една нераздѣлна частъ отъ българската Дунавска равнина, която се очертава на сѣверо-изтокъ съ устието на Дунава;

2. Че отъ основаването на българското царство (679 год.) до Берлинския конгресъ (1878 год.) Добруджа е съставлявала нераздѣлна частъ отъ българското отечество;

3. Че въ всички врѣмена, дори и въ най-чернитѣ дни на петстотингодишното турско робство, болшинството отъ добруджанското население и до днесъ остава българско;

4. Че българския характеръ на Добруджа бѣ категорично признатъ отъ султанския ферманъ за учрѣждането на бѣлг. ексархия въ 1870 г. и отъ Цариградската Конференция на посланицитѣ на Великитѣ сили въ 1876 г. — официални актове нахоящи отъ най-авторитетни и безпристрастни мѣста, въ врѣмена, когато българската държава и слѣдователно българската пропаганда не съществуваша;

5. Че и слѣдъ четиридесетгодишния ромжиски режимъ въ Добруджа, стопанската организация на послѣдната се запази, която носи характера на българския демократиченъ духъ и до днесъ, далечъ отъ влиянието на заддунавския чокыйски и концентрационенъ характеръ;

6. Че населението въ Добруджа, въ всичкитѣ етапи на своето политическо развитие, е неразрывно свър-

зано съ това на Българския народъ, за свободата на който добруджанци вземаха най-активно участие (съ делегати за църковната независимостъ 1869 год.).

7. Че въ съвременното условие на развитие и свобода мисль, добруджанци иматъ правото да искатъ гаранции за своето пълно обособяване;

8. Че ромжискиятъ олигархиченъ режимъ си остана чуждъ за добруджанската душа, защото насилва откъсната отъ българското тѣло, насилва бѣ ватрапена на Ромжиската държава, защото още на 25 II ст. ст. 1878 г. ромжиското правителство подаде мемоаръ, съ който откажа да приеме Добруджа;

9. Че всички изключителни закони отъ 1880 до 1914 год., създадени отъ ромжиското правителство: специално за Добруджанскитѣ земи и население, говорятъ, че тѣ сж чужди на ромжиската историческа и държавна организация;

10. Че колонизаторската политика на Букурещкото правителство, наградитѣ и широкитѣ отстъпки съ закони, които се създаваха за колонизаторитѣ ромжии отъ Молдова и Трансилвания въ земи, инвентаръ, евтинъ кредитъ; отъ друга страна прогонването на будната интелигентна българска младежъ, учители и свещеници, затварянето на всички български училища, черкви и др. про-свѣтителни изгочници; принудителното образование на ромжиски езикъ, отвлечането на около 25,000 българи въ 1916 год. въ Молдова — всичко това говори за оная рѣшителна и

закрулена политика на обезбългаряване на Добруджа и насилствено романизиране;

11. Че великитѣ сили днесъ побѣдитеки се явиха като носители на принципитѣ на свободата и самоопредѣляне на народитѣ, легнали въ основата на четиринаесетѣхъ точки на сѣверо-американския прѣседателъ г. Уйлсонъ като залогъ за установяване на истински миръ между народитѣ.

12. Че съгласно тия принципи за самоопредѣляне на народитѣ, добруджанското население безъ разлика на народности въ двата добруджански събора на 17, 18, 19. XII 917 и 22 и 23 IX 918 год., е изразило своята воля за бѣдащата си политическа съжаба, и слѣдователно Парижката конференция, при опредѣлянето на националнитѣ граници, трѣбва да държи смѣтка за тѣй изразената воля на добруджанци.

Прѣдъ видъ на всичко това конференцията на прѣседателитѣ на добруджанскитѣ организации, изразявайки колективната воля на добруджанското население,

Р ъ ш и:

1. Добруджа е единна и нераздѣлна и добруджанци рѣшително се противопоставятъ на всѣкакво изкуствено дѣлене на добруджанското тѣло. Добруджанското население високо заявява, че не може да служи като размѣйна монета въ политиката на империалистическитѣ домогвания на която и да е държава.

2. Добруджанското население моли Парижката конференция да вземе

актъ отъ рѣшенията на двата събора на добруджанци въ Бабадагъ на 17, 18 и 19. XII 917 и 22 и 23. IX 918 г., на които то тѣй ясно манифестира своето обединение къмъ естествената си майка България.

Настоящата резолюция да се връчи на бѣлг. правителство и на прѣдставителитѣ на Съглашенскитѣ сили за да бѣдагъ поднесени на Конференцията въ Парижъ, и да ѝ се даде най-широка гласностъ въ българската и чужда преса.

Върховенъ Управителенъ Комитетъ:

Прѣседателъ: Д-ръ П. Вичевъ;

Подпрѣседатели: Драганъ Пачовъ,

Ангелъ Стояновъ, Д-ръ К. Списаревски,

М. Бончевъ; Секретари на Конфе-

ренцията: Е. Мариновъ, М. Илиевъ;

За Прѣседателъ на Студентската До-

бруджанска Група: Марко Илиевъ; П.

Прѣседателъ на Софийското Д-во До-

бруджа: Димо Ничевъ; Прѣседателъ

на Тутр. Окол. Добруджански Коми-

тетъ: Свещ. Бяновъ; Членъ на Тутр.

Окол. Добруджански Комитетъ: К. Са-

меоновъ; За Прѣседателъ на Русенско-

то Д-во Добруджа: В. Стояновъ; Прѣ-

седателъ на Разградското Д-во Добру-

джа: Т. Ивановъ; Прѣседателъ на Ке-

манларското Д-во Добруджа: А. Поповъ;

Прѣседателъ на Видинското Д-во До-

бруджа: Т. Ракджиевъ; Прѣседателъ

на Дедеагашкото Д-во Добруджа: Енчо

Мариновъ; Прѣседателъ на Перниш-

кото Д-во Добруджа: Ив. Йовковъ; За

Прѣседателъ на Е-Джумайското Д-во

Добруджа: Иванъ Жековъ; За Прѣсе-

дателъ на Гюмюрджинското Д-во До-

бруджа: Н. Овчаровъ.

Добруджанскиятъ въпросъ.

Претекститѣ на разлитѣ и българитѣ. — Сжщността на въпроса. — Базата за споразумѣнието на дѣтѣ страни. — Въпросътъ за Цариградъ. — Политиката на Италия.

А. Бионди Бриги посвещава въ „Економиста д'Италия“ една статия подъ горното заглавие „Въпросътъ за Добруджа“, която прѣдаваме in extenso. Искренъ приятелъ и на двата съседни народа и партизанинъ на едно трайно приятелство между Ромжия и България, г-нъ Бионди Бриги търси единъ модусъ вивенди да съгласува тѣхнитѣ претенции върху тази провинция, която по право принадлежи на България, но, по стопански съображения, авторътъ допу-ща, че конференцията на мира може би ще отстъпи сѣверната ѝ частъ на Ромжия. Ето тази статия:

Непримиримостта на дѣтѣ страни.

„Д-ръ Кумевъ, ромжинецъ, пише г-нъ Бионди Бриги, потвърди, че, за Ромжия владѣнието на Добруджа не е нито териториаленъ, нито етно-графически въпросъ, а по-скоро въпросъ за животъ или смъртъ“.

Д-ръ Ишарковъ, българинъ, въ-згласява, че „противъ ромжиската политика на разширение България има пълното право да създаде чръвъ при-

тежанието на Добруджа една здрава барьера срѣщу своя аяченъ съседъ“.

Поставени тѣй дебати, очевидно е, че ни една отъ спорящитѣ страни не може да намали претенциитѣ си нито на косъмъ и никоя отъ тѣхъ не ще прияви такава трѣбвостъ на духа, каквато е необходима, и не ще се даде справедливо и вѣрно разрѣшение на проблематъ, отъ което зависи бѣдащитѣ добри отношения между петѣ съседни държави, имащи най-голямъ интересъ отъ омиротворението на Балканитѣ.

А въпросътъ за Добруджа е единичниятъ въпросъ, който наостря една срѣщу друга дѣтѣ държави. Други въпроси не съществуватъ и не могатъ да съществуватъ.

Какво се разбира подъ „Добруджа“

Но какво се разбира подъ Добруджа? Очевидно, тамъ има нѣщо, което се нуждае отъ разяснение, необходимо е да се разсѣе извѣстно заблуждение за общото добро на двата народа, общитѣ интереси на които изискватъ тѣсно сближение не

само за зачитане тѣзи интереси, но даже за гарантиране съществуването на дѣтѣ съседни държави. Погубването на едната ще повлече погубването и на другата, когато силата на едната е сила и на другата. И това никогъ не трѣбва да се забравя. Хвърлете погледъ върху това, що е около васъ: на сѣверъ се простира обширната сарматска равнина, на югъ Срѣдиземно море. Подайте си ръка, улусетѣ се здраво, защото бѣдешето ви произвоява за велики дѣла.

Ако българитѣ, вѣрни на традициитѣ си, слытатъ, че само голѣмата сарматска ръка може да състави географическа и политическа граница, това е извѣстително за тѣхъ; напротивъ, за ромжии тѣ, като носители на името на римлянитѣ, би трѣбвало да почерпятъ мъдростъ отъ тѣхъ за географическото разграничение на Добруджа, която трѣбва да прѣстане да бѣде ябълка на раздора между дѣтѣ страни, които сж призвани да се сдлушатъ.

Разрѣшението на въпроса.

Ето какъ може да се разрѣши въпросъ: Противно на вашето очакване, азъ не отричамъ въпросъ за националноститѣ. Трѣбва да се постигнѣ тѣй: да отречемъ най-първо и на дѣтѣ страни каквито и да било права надъ Добруджа. Между татаритѣ, ромжнитѣ, българитѣ, украинцитѣ, нѣм-

цитѣ, гърцитѣ, еврейтѣ и други още ще бѣде твърдѣ рисковано да се опредѣли господствуващиятъ националенъ характеръ на успораната територия.

Да проучимъ географическитѣ условия въ областта. На изтокъ, западъ и сѣверъ тя се затваря отъ Черно море и Дунавъ. На югъ нейнитѣ граници не вървятъ потѣй прецизенъ маниеръ... за тѣзи, които гледатъ прѣвъ начертаното стѣкло на политиката. Но самиятъ строежъ на територията очертáva естественитѣ граници на областта. На сѣверъ се издига масива Сакаръ-Баиръ, който, се спуска постепенно на югъ чакъ до линията Черна-вода—Меджиле—Кюстенджа. Подобно, масивътъ Деля-Орманъ се простира на сѣверъ въ редица височини и достига до сжщата линия. Получава се едно синижение набраздено отъ блатливъ басинъ и малки ръкички. И по протяжението на тази низина върви желѣзниятъ пѣтъ, идящъ отъ Букурещъ. На това тѣсно мѣсто римлянитѣ строиха прочутия Траяновъ ровъ. Тукъ е истинската граница на Добруджа(?).

Но ромжнитѣ веднага съглеждатъ, че една подобна граница е прокарана съвсѣмъ близо до желѣзопѣжната линия Букурещъ—Кюстенджа и че тя ще се намира винаги подъ ударитѣ на българскитѣ оржиди. Аргументътъ е не само лошъ, но и заслужава слаба

(Слѣдва на втора страница).

въра. За какво ще служи единът такъв път в време на война? Да обслужва търговията на пристанището? Но съвременната война показва невъзможността за плаване между два гранични държави и двата обрнати към едно и също море, както е случая за Ромъния и България.

Ще прибавя, че територията, намираща се на север от тази линия, е пригодна отлично за една отбрана на границата, несравнено по-добра отколкото границата създадена от позорния Букурещки договор, прѣдшестващ от едно безславие ромънско нахлуване въ българската земя и придруженъ съ заграбване български земи, което заграбване е продиктувано толкова отъ съображения за отбрана, колкото и отъ такива за разширение.

База за трайно разбирателство.

База за трайно разбирателство слѣдователно има. Българитѣ трѣбва да се убѣдятъ, че пристанището Кюстенджа е необходимо за Ромъния, която въ продължение на редици години е похарчила милиони за него и прѣзъ него, по прости географически причини, трѣбва да се насочи цѣлата търговия на Влахия и частъ отъ Трансилвания(?).

Ромънитѣ трѣбва да се убѣдятъ, че нѣма какво да търсятъ, че нѣма какво да искатъ на югъ отъ Дунавъ, също тъй, както нѣма нищо, което би могло да интересува българитѣ северно отъ Дунавъ.

И за да се осъществятъ, по видоизмѣнена, мечтата на римлянитѣ, намирамъ за полезно и отговарящо на духа на времето построяването на мѣстото на Траянова ровъ единъ каналъ, който ще увеличи много стойността на Кюстенджа и ще установи непосредствена връзка между Дунавъ и морето.

Като поменавамъ това, не искамъ да се спирамъ върху влиянието на единъ такъв каналъ за стопанския, земеделския, индустриалния, търговския и пр. развой на двѣтѣ дунавски държави. Това може да бѣде прѣдметъ на една друга статия. Достатъчно е да се каже, че този каналъ, който, разбира се, трѣбва да носи името на Траянъ, ще обслужва пѣлия трафикъ по Дунава.

Единъ такъв каналъ, построенъ въ низината Черна-вода—Меджидие—Кюстенджа, ще има дължина 60 километра; широчината му не трѣбва да бѣде по-малка отъ 60 метра, а дълбочината — отъ 6 метра. Изходната точка отъ Дунавъ може да се избере между Черна-вода и Рахово. Трѣбва да свършва на Черно море малко южно отъ Кюстенджа по начинъ, щото да се позволи на България да построи желѣзопътна линия, която да свързва едно ново пристанище (Азия) съ Рахово, а отъ тамъ съ Силистра и Русе.

Съ създаването на този голѣмъ воденъ път ще паднатъ всички стратегически основания, поставяни отъ една или другата страна, съ цѣлъ да се прикриятъ несправедливи претенции, първитѣ и послѣдни причини,

на ромъно българскитѣ недоразумѣния.

Чрѣзъ канала, България може да освободи търговията си отъ влиянието на пристанищата Браила и Галацъ. А въ сѣщото време, очевидно е, че както за България, тъй и за Ромъния транспорта на храни, петролъ и пр. ще бѣде улесненъ по начинъ да прѣмъкне напълно всички аргументи относно економическитѣ необходими, афиширани отъ двѣтѣ държави. Стѣпила здраво на трансилванската почва, между Дунавъ, Тибискъ и Днестръ — историческитѣ и национални граници, Ромъния трѣбва да прѣстане да гледа съ завистливо око на увеличението на България до своитѣ естествени граници, също тъй исторически и национални. Трѣбва да повтори това, което казахъ въ началото на статията си: силата

на едната е сила и на другата, а пропадаването на едната ще повлече пропадаването и на другата.

Очаквайки, че двѣтѣ държави ще живѣятъ приятелски, трѣбва да насочатъ стремежитѣ си къмъ една цѣль: пълното неутрализиране Пролитѣ, които трѣбва да бѣдатъ пѣтищата за сношение на тия държави съ голѣмитѣ морета и голѣмитѣ народи.

Политиката на Италия.

Една отъ благороднитѣ мисии на Италия е да осъществи помирението и сближението на двѣтѣ богати страни, които иматъ главния контролъ надъ Дунавъ и възвишеността на които ще бѣде най-сигурната гаранция за мира на близкия европейски и срѣдиземноморски Изтокъ.

Животътъ въ Добруджа.

(Разкази на очевидци).

Стойко Пауновъ, 56-гол. отъ село Голѣмъ-Гаргалѣкъ, напусналъ селото прѣзъ априлъ, разказва:

Принуденъ бѣхъ отъ ромънитѣ да напусна дома си. Ромънитѣ прѣслѣдватъ всѣки по-виденъ българинъ. Тия, които сж били кметове, делегати въ съборитѣ, български чиновници, или стражари, се най-много прѣслѣдватъ. Българскитѣ езикъ е гоненъ. Българскитѣ книги се унищожаватъ и притежателитѣ имъ се наказватъ. Не дай Боже, да те види нѣкой ромънецъ съ българска книга: Веднага ще ти я взематъ и ще те закаратъ въ секцията, дѣто ще те смажатъ отъ бой. Правятъ се прѣтърсвания въ домоветѣ на българитѣ, за да се търсятъ български книги и да се търси оръжие. Синоветѣ ми бѣха прокудени по отъ рано. Азъ бѣхъ въ продължение на 18 години или кметъ, или помощникъ, или пѣкъ общински свѣтеникъ и сега на всѣка крачка бѣхъ слѣденъ. Най-послѣ принудихъ се да дойда въ южна Добруджа, дѣто синоветѣ ми работѣха. Работа на мѣриха въ село Шабла, околия Балчикъ, дѣто работѣха още двама души отъ нашето село: Иванъ Каневъ, 36 години и Господинъ Митевъ, 28 години. Работѣхме на лозята. Живѣхме заедно. Нищо не правѣхме. Бѣхме мирни и тихи и съ нищо не давѣхме поводъ комуто и да било. На 3 априлъ ст. стилъ вечерта квартирирата ни бѣ заобиколена отъ десетъ души жандарми. Иванъ Каневъ бѣше вѣнъ на двора и като вижда това се скрива, а ние двамата, азъ и Господинъ Митевъ бѣхме закарани въ секцията. Тукъ шефътъ почна да ни псува и ругае, дѣто сме българи и не ни каза за какво се обвиняваме. Той ни каза, че ще бѣдемъ откарани въ Добричъ. Затова ние рѣшихме да избѣгаме. Зданието е двуетажно и, когато шефътъ слѣзе въ долния етажъ, ние останавме сами въ стаята, прѣзъ прозореца по-

срѣдствомъ пояситѣ си скочихме долу. Първи скочихъ азъ, но паднахъ злѣ и си изкълчихъ въ рамото дѣсната ръка.

Александъръ Ст. х. Маринчевъ отъ гр. Тутраканъ, на 16 г., побѣгналъ отъ ромъ затворъ.

На 8 априлъ 1919 г. дойдохъ въ България до село Балбунаръ, за да донеса дрехи на баща си Ст. х. Маринчевъ, който бѣ прѣслѣдванъ отъ ромъ власти и по тая причина побѣгна.

Мина се доста време и ромънскитѣ тайни агенти узнали за това и на 9 май т. г., на часа 9 сутринята ме арестуваха и отведоха въ сигуранцата при шефа Флореску, който ме разпитва и азъ се признахъ, че съмъ идвалъ въ България. Слѣдъ това той ме прѣдаде на шпионитѣ А. Неболяну, Дуинаца и Франгу, за да ме биятъ. Поменатитѣ почнаха да си отишаватъ на менъ. Като ме биха, даже отъ силнитѣ плѣсници бѣхъ оглушалъ. Боятъ трая 1 часъ и ме оставиха като ми се канѣха да ме биятъ съ камшикъ и съ торби пълни съ пѣськъ въ гърдитѣ; това го (чухъ) разбрахъ още прѣди да почнатъ да ме биятъ.

Слѣдъ това си отидоха въ канцеларията и при менъ остана само тайниятъ агентъ Дуинаца, който ми помена за рушветъ, а азъ му отговорихъ, че сега нѣмамъ пари, но ако ме освободи да отида дома, ще видя. Като се убѣди, че отъ менъ нѣма да вземе ни стотинка, напусна ме и ме остави самъ въ стаята, като отиде въ канцеларията за да ми състави акта.

Въ тоя моментъ отворихъ полека вратата и се изтъкнахъ на улицата, като почнахъ да бѣгамъ изъ кривитѣ улици до нивата и отъ тамъ въ гарата. Като ми нахъ границата, стори ми се, че се родихъ втори пътъ.

Мина се почти една седмица и се научихъ, че ромънитѣ прѣтърсили

дома ни даже и нѣколко други къщи за да ме намѣрятъ.

Кирилъ Михайловъ, 23-гол., отъ с. Симеоново, Балчикско, напусналъ селото на 25 априлъ, разказва слѣдното:

Ромънскитѣ жандарми създадоха въ Добруджа нетърпимъ животъ. Тѣ всѣчески се стараятъ да разорятъ материално българитѣ и ги убиятъ духомъ. Не правда и справедливостъ се проявява къмъ тѣхъ. Населението е пропичало отъ „грижитѣ“ на ромънската полиция, които не могатъ да се охарактеризиратъ, освѣнъ като пладнешко разбойничество. Важното е това, че гонението на българитѣ не се дължи толкова на долнитѣ чиновници, колкото на тѣхнитѣ началници и главно на ромънското правителство, — то е главния виновникъ за страданията на българското население. Натрапватъ му се ромънски учители, българската книжнина се унищожаватъ. Ромънскитѣ чиновници не изпускатъ случай да разказватъ на населението, че Ромъния ще стане велика, че ромънската нация е благородна, великодушна, че Ромъния е напредничава страна и всѣки ще се чувства добръ. До колко това е вѣрно, се вижда отъ факта, че населението бѣга отъ роднитѣ си огнища, оставя мило и драго и търси спасение въ България. Стойко Ташевъ отъ село Ново-Сърнино, спасовска община, е билъ интерниранъ прѣзъ 1916 година и сега, прѣди извѣстнo време бива арестуванъ и откаранъ въ гр. Добричъ. Пуснали го, но слѣдъ като далъ (3000) три хиляди лева. На 23 априлъ Димитръ Савовъ отъ нашето село е билъ търсенъ отъ ромънскитѣ жандарми подъ прѣлогъ да подпише нѣкаква призовка, но него го нѣмало. Очевидно, търсили го да го откаратъ. Сѣщиятъ день потърсватъ и мене, но азъ бѣхъ съ братчето си на полето и орѣхъ. Додоха тамъ съ една каруца шефътъ, двама жандарми и нотарътъ. Попитаха ме най-напрѣдъ, какъ се казвамъ, служилъ ли съмъ и кѣдъ съмъ билъ прѣзъ време на войната. Отговорихъ имъ, че съмъ служилъ съ 43 наборъ, а прѣзъ време на войната съмъ билъ откаранъ въ Молдова, въ Ботошанския окръгъ. Заповѣдаха ми да се кача на каруцата. Трѣбваше да се кача. Тръгнахме за общината — село Спасово. По пѣтя бѣхъ непрѣстанно ританъ и битъ съ юмруци и блѣсканъ съ приклада на пушка отъ жандармитѣ. Когато наближихме нашето село, Симеоново, видѣхъ чича си и помолихъ нотаря да ми позволи да слѣза и кажа, че отивамъ въ Спасово. Слѣзохъ, но шефътъ веднага скочи, почна да ме бие и ме качи на каруцата. Макаръ, че нотарътъ ми бѣше позволилъ да слѣза, почнаха да ме биятъ и обвиняватъ, че съмъ искалъ да избѣгамъ. Искаха да ме вържатъ съ вѣже и тогава азъ видѣхъ, че друго спасение нѣма, скочихъ отъ каруцата и хукнахъ да бѣгамъ. Почнаха да стрѣлятъ върху мене и дадоха 25 изстрѣла. Единътъ отъ куршумѣтъ ме удари въ лѣвата мишица. Цѣлото село гледаше какъ стражаритѣ искаха да убиятъ единъ въ нищо невиненъ човѣкъ.

Б. Р. Сега тоя младежъ е на лѣчение въ варненската държ. болница.

Ромънскитѣ режимъ въ сѣверна Добруджа.

Организиранъ грабежъ върху мюсюлманското и българско население.

Обаче, управителътъ не е изчерпателенъ. Осѣнъ съ тия срѣдства, чл. 124 отъ закона увеличава и по другъ начинъ държавното имущество. Всичкитѣ имоти на българската държава естествено ставаха собственостъ на ромънската. Но за държавна собственостъ се обявяваха също така и всички селски и общински гори; всичкитѣ селски пасбища, бозлуци и мери; всичкитѣ земи, пасбища и гори, които сж принадлежали на училища, на черкви, на благотворителни и културни учрѣждения, придобити тѣзи земи по възмезденъ или по безвъзмезденъ начинъ; всичкитѣ земи, били тѣ абсолютна собственостъ, или мирие, принадлежащи на частни лица, които не сж си прѣдставили документитѣ въ опрѣдѣления едногодишенъ срокъ, или чинто крѣпостни актове се

намѣрятъ за неправилни, или които, като се позоваватъ на домашни актове за покупка, не прѣдставятъ оригиналнитѣ разписки за изплащане десѣтъка за това имущество прѣзъ цѣлото десѣтилѣтне 1787—1897 год.; всѣкото пространство, което прѣдшаваша онова, посочено въ крѣпостния актъ; и най-важната категория, която слѣдише да осигури на ромънската държава 1/2 отъ всичката поземлена частна собственостъ — т. е. една трета отъ всичкитѣ земи, кръстени отъ ромънския законъ като земи „мирие“. За тая категория, на владѣтеля се прѣдоставяше или да се откаже въ полза на държавата отъ 1/2 отъ земята, или да заплати 1/2 отъ стойността, която би имала най-добрата земя въ селото, споредъ оцѣнката на висшия земеделски свѣтъ. А тъй като тая цѣна можеше да бѣде установена — както бѣ случайтъ при облагането съ безвъзмездно мито — на 1600—1800 лева за хектаръ и понеже нейното изплащане бѣ свързано съ редъ формалности и фатални срокове, то всички цѣха да прѣдпочетатъ за загубятъ 1/2 отъ земята си, вмѣсто да рискуватъ всичко.

Законътъ съдържае и други значителни присвоения на правата на населението, но невъзможно ни е да влѣземъ въ повече подробности *); но явно е, че ромънската държава съ тоя законъ ставаше собственикъ на три четвърти отъ всичката земя, гори пасбища на южна Добруджа.

Безчовѣчието и алчността, неадекватно на всѣкакви права и жонглирането съ юридическитѣ принципи бѣха проявени тъй рѣзко, че законътъ отъ 1 априлъ 1914 години направи да се говори за него и въ важната английска преса, и той бѣ заслужено осѣденъ. Така Daily Chronicle нарича мѣркитѣ на ромънското правителство „реакция противъ цивилизацията“, заслужаваща порицанието на обществената свѣсть на Европа. „Европа не познава подобно насилие“, пише The Nation за тия мѣрки, които считатъ за несъществуващи правата на българитѣ върху поземлената собственостъ. **)

*) Такива има много и цѣлни въ цитирания трудъ на г. П. Габе.

**) La question bulgare et les Etats balkaniques, 1919. стр. 218.

Не стигаха при това ограниченията и безвъзмездната експроприация, които налагае законътъ. Управлението на държавнитѣ имоти прибѣгваше дори до най-недостойни срѣдства за да ограби на населението и малкото онова, което пощадяваше законътъ. Ние ще изнесемъ два факта, които еднакво засѣгатъ мюсюлмани и българи и едновременно илюстриратъ всѣката жерфидностъ на ромънскитѣ държавници.

Недалече отъ Балчикъ, по шосето за Добричъ и сѣверно отъ него, нѣкога българската държава е притежавала голѣмо имѣние, подарено отъ князь Батембергъ — имѣнието Скендерлий. Първоначално отъ около 26—28,000 хектара, това имѣние останало съвършено незначително, като държавата е продала, съ течение на времето, кжсове отъ това имѣние на безземелни селяни — турци, татари, цигани и българи отъ околността. Но, при все че тѣзи хора бѣха изплатили на българската държава цѣната на купената земя, тѣ не сж се погрижили да се снабдятъ съ крѣпостни актове и не притежаваха разписки за плащане на десѣтъкъ между 1877 и

Положението.

Изъ цѣла Ромѣния сѣ станали въ недѣля митинги противъ несправдата, която Конференцията на мира извършва съ отнимането на частъ отъ Банатъ и даването ѝ на сѣрбитѣ.

Въ столицата митингътъ билъ импозантенъ.

Всички оратори показали на даденитѣ отъ ромѣнския народъ жертви за общата кауза и, че не може да се одобри, когато свѣтътъ се урежда въз основа принципнитѣ правда и свобода, единъ народъ да се хвърля отново въ робство.

Софийскитѣ в. „Зора“ прѣдава съобщението, че прѣдседателътъ на Съединенитѣ Шати г. Уилсонъ свѣтвалъ Братияну да се споразумѣе съ България и за цѣлата прѣдложилъ посрѣдничеството на Америка.

Споредъ най-новитѣ свѣдѣния, българскитѣ въпроси ще почнатъ да се разглеждатъ отъ конференцията веднага слѣдъ като бѣде врѣченъ мирния договоръ на австрийскитѣ делегати. Българскитѣ въпроси, ще се разглеждатъ независимо отъ резултатитѣ на прѣговоритѣ съ Германия и Австрия. За проучването на балканскитѣ въпроси, споредъ неофициални свѣдѣния, въ Солунъ ще бѣде изпратена специална делегация отъ конференцията.

Изглежда, че краятъ на болшевишкото царство наближава. Тия дни се очаква падането на Петроградъ. Съгласиението взема енергични мѣрки за да смаже унгарската революция и настѣпни въ Украйна, дѣто болшевикитѣ сѣ сравнително най-добри.

Добруджанскитѣ въпроси прѣдъ конференцията.

Едно писмо до Клемансо и Лойдъ Джорджъ.

Г-нѣ професоръ Вѣлковъ, делегатъ на емигрантската добруджанска организация въ Бернъ, е отправилъ до г-нѣ Клемансо, г-нѣ Лойдъ Джорджъ и г-нѣ Орландо слѣдното писмо:

Въ качеството си на делегатъ на емигрантската българска добруджанска организация, бившъ учител по френски езикъ въ една отъ софийскитѣ гимназии, бившъ студентъ отъ парижкия университетъ, почитателъ на демократична Франция, която винаги е стояла на чело на боритѣ се за свободата и цивилизацията, позволявамъ си г-не, Вие който сте единъ отъ най-именинитѣ творци на новия политически порядъкъ въ Европа, да педирамъ за справедливата кауза на съотечественицитѣ си добруджански българи. Добруджанцитѣ, едва освободени отъ турското иго, бѣха поставени отново подъ чужда, ромѣнска власт, тъй жестока и безгледна, както и турската.

Познато е, че сѣверна Добруджа, съ пространство около 16,000 квадрат-

ни километра, бѣше анексирана отъ Ромѣния по силата на едно несправедливо рѣшение на берлинския конгресъ въ 1878 год. и, че Ромѣния заяви тогава прѣдъ конгреса и прѣдъ цѣлия свѣтъ, че не желае тази анексия, тъй като Добруджа е „българска страна“. Известно е, че берлинскитѣ конгресъ далъ на Русия южна Бесарабия съ плоскостъ 10 хиляди квадратни километра срѣщу сѣверна Добруджа съ 16,000 квадратни километра. Конгресътъ присъди тъй, безъ да държи ни най-малко смѣтка за желанието на населението отъ тѣзи двѣ провинции.

Цѣлъ свѣтъ си спомня труднитѣ обстоятелства за българския народъ, когато Ромѣния въ 1913 г. отскубна отъ България южна Добруджа съ пространство отъ 8 хиляди квадратни километра и население изключително българско.

Дълбоко вѣрвамъ въ вашата безпристрастностъ като висшъ съдия, който ще бѣде тъй строгъ къмъ виновнитѣ за крѣвавата европейска война, но който ще бѣде на страната на нейнитѣ жертви. Българскитѣ народъ бѣше жертва, когато бѣше разкъсанъ на петъ части съ нечувано зѣвство въ Берлинъ въ 1878 год. и прѣзъ юли 1913 г. въ Букурещъ. Той направи отчаяни усилия и самопожертвуваше за да добие свободата на своитѣ братя, намиращи се подъ чуждо иго и за осъществяване националното си обединение. Неправдата извършена въ берлинския конгресъ спрѣмо българския народъ създаде антагонизма между балканскитѣ народи и въ източна Европа, както неправдата отъ 1871 год. спрѣмо френския народъ създаде антагонизма между народитѣ отъ западна Европа. Тѣзи двѣ неправди, безъ да се говори за неправдата въ Букурещъ по отношение българския народъ, викатъ за унищожение и то незабавно такова; тѣ сѣ отъ едно и също естество, слѣдователно, и срѣдствата за тѣхното унищожение трѣбва да бѣдатъ еднакви.

Сѣверна Добруджа, отнета отъ България въ 1878 и южна Добруджа анексирана отъ Ромѣния въ 1913, бѣха подхвърлени на нетѣрпимъ режимъ и трѣбваше да се пролѣятъ потоци човѣшка крѣвъ за да бѣдатъ освободени прѣзъ тази война. Добруджанцитѣ пострадали подъ ромѣнския режимъ за явиха на два пѣти, на 17 декември 1917 и 22 септември 1918, чрѣзъ устата на своитѣ 318 прѣдставители въ народното събрание въ Бабадагъ, главниятъ градъ на провинцията, че тѣ желаятъ присъединяване своята страна къмъ България, дѣто всички чужди народности иматъ политическа, религиозна и просвѣтна свобода; напротивъ, на добруджанцитѣ българи прѣзъ врѣме на 38-годишното ромѣнско управление въ сѣверна Добруджа и 3-годишното въ южна Добруджа имъ бѣха отнети всички човѣшки свободи, училищата имъ бѣха затворени, учителитѣ изгонени, българскитѣ свещеници замѣнени съ ромѣнски, които служеха на ромѣнски езикъ, неразбираемъ за българското население. Животътъ и благосъстоянието на добруджанци зависѣше изключително отъ добрата воля на префектитѣ и тѣхнитѣ подзѣдом-

ствени. Съ една дума, цѣла Добруджа се управляваше отъ една негодна и корумпирана администрация.

Ние, българитѣ-добруджанци вѣрваме, че като узнаете истината по добруджанския въпросъ и върху нетѣрпимия ромѣнски режимъ, ще ратувате за присъединяване страната ни къмъ България. Ние сме абсолютно убѣдени, че Вие, г-нѣ президентъ, единъ отъ славнитѣ първодвигатели на новата ера, която се открива прѣдъ окървавеното отечество, ще дѣйствувате за унищожението за винаги всички насилнически договори, диктувани отъ бруталната сила.

Разоръжението въ новитѣ държави Комисия отъ ромѣнски генерали.

„Опинионъ“ съобщава отъ Парижъ: Свѣтътъ на четиритѣ, въ присѣствието на генералъ Форшъ, взе рѣшение за ограничаване въоръженията въ новитѣ държави, образувани отъ австро-унгарската монархия. Уреждането по-добриотѣ е повѣрено на една комисия отъ ромѣнски генерали.

Ромѣнска мисия въ Солунъ.

Солунскитѣ в. „Опинионъ“ съобщава, че една ромѣнска мисия, начело съ полковникъ Ставреску, заминала за Солунъ, за да направи покупки за ромѣнската армия.

Български свѣдѣтелства за Добруджа.

„България“, брой 167 отъ 17 юни 1879 год.

Всѣкой вѣрваше, че свѣдѣтели на толкова очевидни случки, ромѣнитѣ ще знаятъ да се ползуватъ отъ миналото, и да създадатъ едно положение въ подарената имъ отъ Европа страна Добруджа, положение, на което да завидватъ и българитѣ отъ княжеството. Но днесъ съ удивление гледаме противното. Ромѣнскитѣ администратори не само се задвоили енергично да прѣсѣдватъ по най-грубъ начинъ това, що е българско, но всѣкидневно затварятъ българскитѣ училища и запечатватъ българскитѣ черкви. Тѣ сѣ рѣшили да въведатъ ромѣнски езикъ въ първитѣ и да накарать вторитѣ да признаватъ ромѣнската духовна властъ. И съ всичкото си това безобразие и насиждане на даѣ толкова свети права, власитѣ, мислятъ, че вършатъ нѣщо добро. Каква измама! Въ рѣшитѣ на българитѣ училищени и черковенъ въпросъ не е играчка; много разумитѣ гърци прѣтърпѣха силния ударъ и ний мислимъ, че ромѣнскитѣ държавни мже не сѣ забравили черковната ни разпра съ цариградската патриархия. Ний вѣрваме, че тѣ иматъ доста материалъ за да поразмислятъ на какѣ ги води днешната тѣхна политика спрѣмо повтрѣнитѣ тѣмъ българя, на която ний, българитѣ отъ княжеството го негодуване гледаме.

Прѣдварително считаме за нужно да посвѣтваме съсѣдитѣ си ромѣни,

че ако искатъ да прѣминатъ тихо и спокойно нѣколко години, прѣзъ които има да владѣятъ Добруджа, да промѣнятъ днешното си неприлично отношение съ подчиненитѣ си българи.

Не говоримъ на шега.

Брой 168 отъ 21 юни 1879 г.

Кореспонденция отъ Тулча.

Ромѣнския епископъ искалъ въ черквата да се спомѣнава ромѣнския митрополитъ, а не българския, сжщото и на руситѣ, и по българскитѣ села нотаритѣ затваряли българскитѣ черкви безъ никакви формалности.

Брой 174 отъ 12 юли 1879 г.

Ромѣнитѣ си усвоили бабадагската черква и издали рѣшение съ което отдаватъ бабадагското българско читалище и всичкитѣ му имоти на ромѣнитѣ, защото тѣ сѣ били направени съ ромѣнски пари.

Брой 175 отъ 19 августъ 1879 г.

Власитѣ видѣха, че българитѣ млчатъ и починаха да си играятъ съ сѣдбата имъ. Писмата, които ни пристигатъ отъ Тулча, прѣдставляватъ твърдъ въ черни краски обноситѣ на съсѣдитѣ ромѣни. При всичко, че лошитѣ докрителни думи и грознитѣ влашки погрѣшки били запретени, разпасанитѣ молдовани не се свѣняли да си изхочватъ българина, и да го считатъ за животното на мѣсто. Българскитѣ черкви, училища и други обществени учрѣждения били или запустели или силно затворени. Влашкото духовенство отъ една страна и пропагандиститѣ за поромѣнчване твърдѣ много прѣчатъ на нашитѣ свещеници и учители.

Отъ всичко това по лошо се оплакватъ добруджанци, че напротивъ прокламацията на князъ Карла, при влизането на ромѣнскитѣ войски въ Добруджа, която казваше, че ще се простятъ десѣтилитѣ за тая година, днесъ власитѣ сѣ стѣгнали населението да плаща всичко до пара. Това освѣтъ гдѣто е твърдъ съзнателно за бѣдното население, но то е и голямо неприличие и докрително за влашкото правителство, което тъй нязостно е постѣпило.

Ако неможеше да го изпълни, то защо князъ Карлъ даде такова обѣщание? Не е ли срамотно?

Брой 191 отъ 9 септември 1879 г.

Телеграма отъ Тулчанската община до Негова Свѣтлость Князъ Александъръ Батембергъ.

София, 30 августъ.

Ваша Свѣтлость, чрѣзъ божнито провидение се удостоихме за прѣвъ пѣтъ да празнуваме тезоименитъ Вашъ день въ тукашната наша българска църква, въ присѣствието на руский консулъ и множество граждани българи. Удобний случай неможемъ да пропуствемъ и да не поднесемъ на Ваша Свѣтлость чисто-сърдечнитѣ поздравления и да Ви пожелаемъ добри сполуки въ основанието на бѣдащето благоденствие на новото Ви отечество България и обединението на цѣлъ български народъ.

Слѣдватъ подписитѣ на тулчанскитѣ първенци.

(Изъ списанието „Le Mouvement Dobroudja“)

1897 години, тъй като тѣ бѣха купили по отъ скоро врѣме. Тия хора слѣдваше да изгубитъ земята си при провѣрката на документитѣ. Но министерството на държавнитѣ имоти, което на законно основание слѣдваше да ограби скромнитѣ тѣзи хора, не искаше да дочака поне до срока за провѣрката и, за да изгони купувачитѣ отъ земята, която тѣ бѣха работили отъ десетина години, то се опита да отдаде подъ наемъ цѣлия имотъ отъ 28,000 хектара. За щастие, на тайно обявения търгъ, по една „случайностъ“, сѣ явили да наддаватъ българи, и търга билъ отложенъ, а слѣдъ това настѣпилитѣ политически събития попрѣчили да се състои изново търга.

Втори фактъ. Понеже държавата си запазваше правото да отнеме по 1/3 отъ всичката частна собственостъ „мирне“ и понеже това понятие бѣше смитно и за самия законодатель, то се прибѣгна до една постѣпка, която, ако се извърши отъ частно лице, носи названието „измама“. Въ всѣка околнѣ се съставяше по една комисия за събиране на крѣпостнитѣ актове за провѣрка. „За улеснение на населението“, комисията

сама бѣше длъжна да написва заявления на странитѣ, които пожелаитъ, или които не знаятъ ромѣнски езикъ — а въ това положение бѣха 99.9% отъ всички жители. Възникни лица — просѣбисци не се допускаха. Какво прави тогава тая комисия, съставена отъ чиновници: на всички, които се явяватъ съ редовни крѣпостни актове за собственостъ, тя имъ поднасяше да подпишатъ заявление, че владѣятъ толкова документи „за владѣние“, а не за собственостъ. Това признание на измамения собственикъ нодѣше неминуемо и безапелационно къмъ отнемане на 1/3 отъ земята му. Просѣбистството на комисията струване скжко, то бѣше единъ данайски даръ за невиннитѣ и наени добруджанци. Въ тая примка попадаха наравно българи, както и мюсюлмани.

Въ подготвенитѣ съ закона отъ 1 априлъ 1914 г. процесъ на масово и безогледно ограбване на земитѣ, мюсюлманското население го очакваше една сѣдба по-тежка дори отъ тая на българското население. Имотитѣ на джамии и вакуфи се отнемаха сжко както тѣзи на черквитѣ и училищата.

Селата оставаха безъ мери, безъ бозлукъ и гора, безразлично дали сѣ турски, татарски или български. Но при провѣрката на документитѣ, тѣмъ мюсюлманското население, както и гагаузитѣ, бѣха най-изложени. Привикнали на по-патриархални отношения, спазващи по-силно сѣмейнитѣ традиции, въ повечето случаи у тѣзи хора земята минава отъ поколѣние на поколѣние по наследство, безъ формалности. Затова се очакваше едва ли не цѣли села отъ татари, турци и гагаузи да изгубятъ земята си въ полза на държавата. При сложнитѣ формалности за провѣрка, които налагае законътъ, това население сжко бѣше изложено да не може да се ориентира и да изгуби и при самата провѣрка повече отъ българското.

Но и въ най-благоприятни случаи, еднакво и мюсюлмани и българи щѣха да бѣдатъ лишени отъ по-голямата частъ на своята земя и, понеже законътъ ограждаше правото за покупка на земи и го запазваше за когото поиска управлението на държавнитѣ имоти, тѣ щѣха отъ день на день да губятъ онава завидно, охолно и свободно сжще-

ствие и развитие, което си бѣха създали подъ българския режимъ до 1912 год. Тѣ щѣха да изпадатъ дори по-злѣ отъ мѣстното население въ сѣверна Добруджа, защото законътъ отъ 1914 г. наминава въ много отношения тоя отъ 1880 и 1882 години по своята неправда и дързко постѣгателство на придобити частна права.

Тоя еднакво несправедливъ за всички мѣстни жители режимъ създаваше еднакво настроение у всички, безъ разлика на народностъ, еднакъвъ стрѣмежъ за спасение отъ тоя режимъ на неправда.

Сжщото настроение се циментира и съ страданията, изпитани заедно отъ мюсюлмани и българи, интернирани при оттеглянето на ромѣнскитѣ войски отъ Добруджа. Това сѣ страдания, които не ше се забравятъ никога и които за винаги ще направятъ ромѣнския режимъ да тежи като кошмаръ надъ всички добруджанци.

(Слѣдва).

Какъ става това?

Явните симпатии към българите не намират никакво обяснение.

В. „Дачия“

Какъ става това — се питат ромжните, когато Габриел Дихтер им съобщи от Париж, че симпатиите към българите в конференцията стават все по-големи.

„Какъ става това, че всички мисленици, цивили и военни, изпратени в България, се връщат българофили и че техният доклад сж пълни с похвали по адрес на българите?“ Тоесть, пита Дихтер, какъ става, че нашите фарсове, които от толкова време играем в политическия ни версайски театър, декориран дори с прълестите на една коронована жена, се изопачават по един такъв необясним начин от някакъв дяволски сюфлор, който не ни слуша и който отива против нашите интереси.

Какъ става това? Какъ? Ето какъ.

— Между нас сж мжжет на благородни нации. Тъ виждатъ всичко. Тъ виждатъ, например, да пръпат по цялата ни страна хиляди птици с пръчупени крила, пръдитиали из Добруджа, гдето в гиздата им сж се свръли хищни птици. Хората на тия големи народи виждатъ и пелелта от стръхитъ, които приютяваха гиздата на тия бездомни птици. Тъ видяха и костите мжченишки на небройните старци, жени и деца, които вне, ромжни, избихте, за да обезлюдите от българите този български край.

Какъ става това ли?

Можатъ ли да посочите една ромжска къща на благородния оня чужденец, който замръкна в Добруджа? Искате ли той да ви повърва, че Добруджа е ромжска?

Не конфискувате ли сега пръдъ очите на чужденците имотите на останалите там сироти и вдовици?

И ето, тия хора на истината, на които вие сега изпращате невържани протести сръщу съмнениата им върху народността на добруджанското население, започват да ви разбиратъ. Вие сами им казвате, че Добруджа е българска земя и не може да бъде наша.

Та тъй става това.

Правдата, въ жертва на която бяха прънесени толкова хиляди българи добруджанци, иде да възтържествува за нас и свѣта.

И Габриел Дихтер, който ви съобщил, че атмосферата, която българите ще намърятъ в конференцията за мира, ще бъде по-добра от вашата — скоро ще ви съобщи нѣщо повече.

А. Тихомировъ.

ХРОНИКА

Полицейски произволъ. На 13 май т. г. Никола Минчевъ отъ с. Хаской избѣгва заедно съ добитъка си. На слѣдвация денъ шефътъ на жандармерията узнава за това, измърилъ къщата му и забира фамилията му Димитра, 40 г., която доставя въ секцията, като ѝ заявилъ, че до като мжжътъ ѝ не повърне добитъка, нѣма да бъде освободена. Арестуваната била освободена слѣдъ два дни.

Тероръ за грабежъ. На 18 май т. г. общинскиятъ кметъ и шефътъ на с. Хасватъ-кой изгонватъ снахата на Василъ Драгановъ, Минка, съ три деца, понеже мжжътъ ѝ е билъ въ България. Изгонватъ и баща му Драганъ Савчевъ, 80-годи, безъ да им дадатъ нищо да изнесатъ отъ къщи. Въ къщата имъ, като останала всичката покъщнина, се настанява горскиятъ стражаръ Костадинъ. Старецътъ Драганъ Савчевъ се принуждава да напусне селото и мине въ България, а Минка оставена да живѣе въ чужда къща. Дюгенътъ на Василъ Драгановъ ромжните заели за църква заедно съ всичките мебели.

Да съобщи адреса си. Умолява се Стоянъ Пеневъ отъ с. Мегданкой, Тулчанско, да съобщи адреса на П. Д. Люкомановъ, Пловдивъ — Кършияка, който, като войникъ, е билъ при него въ Мегданкой.

Ромжните събиратъ данъци въ нова Добруджа. На 21 май ромжскиятъ бирникъ отишелъ въ с. Кочина, Силистренско, и започналъ да събира данъкъ за 1916, 1917 и 1918 години и то само ромжски пари. Ония, които нѣматъ ромжски пари, се изпращатъ въ Силистра, дѣто българските пари се смѣняватъ сръщу отстъпка 40 на сто. Общинските власти пъкъ не пушатъ добитъка на селяните въ гората, до като не си платятъ пашината и данъка за тритъ години. На данъкоплатците, които нѣматъ да си платятъ данъка, се взема покъщнината и добитъка.

ПОСЛѢДНИ НОВИНИ.

(Съобщение на Бълг. Т. А.)

Германскиятъ контра-проектъ за миръ.

Лионъ 31 май. (Радиотелеграма). Главното секретарство на конференцията за мира има вече пълния текстъ на германския контра-проектъ отъ четвъртъкъ слѣдъ обѣдъ. Този документъ, който брои всичко 148 страници, отъ които първите 88 прѣладени въ срѣда вечерта, а останалите 55 въ четвъртъкъ слѣдъ обѣдъ, е литографиранъ на отдѣлни листове и написанъ на нѣмски. Прѣводътъ на французки и английски бѣ започнатъ веднага отъ прѣводачите и бѣ привършенъ прѣди обѣдъ.

Свѣтътъ на четирмата продължи вчера слѣдъ обѣдъ проучването на този документъ.

Въ петъкъ сутринята баронъ Лерснеръ, отъ германската делегация въ Версайлъ, връчи на полковникъ Анри, който ги прѣпрати веднага въ Парижъ: 1) 100 екземпляра отъ нѣмския текстъ на германското контра-прѣложение, както и на двѣтѣ ноти прилагани къмъ проекта, отъ които едната за специалнитъ юридически въпроси, а другата за финансовитъ; 2) прѣвода на французки и английски, който е доста неточенъ, на първата частъ на контра-проекта.

Графъ Брокдорфъ Ранцау продължава да изпраща ноти по отдѣлните точки на проекта за прѣварителния миръ отъ 7 май. Така, въ четвъртъкъ вечерта той изпрати въ министерството на външните работи двѣ ноти. Едната е отговоръ на съюзните отъ 20 май за военно-политическитъ. Другата е озаглавена: „Бѣлжжкитъ по изложението на съюзните и сдружени сили относително проекта за отговорноститъ и произхода на войната“. Втората нота е особено обширна, тъй като съдържа 11 приложения. Въ петъкъ сутринята още двѣ ноти бѣха изпратени отъ Версайлъ: едната за германските имоти въ съюзните и сдружени страни, а другата съ забѣлжжкитъ относително турския държавенъ дългъ и германските интереси въ Сао-Паоло.

Кавказка и арменска делегация при Уйлсонъ.

Лионъ, 31 май. Въ четвъртъкъ слѣдъ обѣдъ прѣдседателятъ Уйлсонъ прие делегацията на сѣверно-кавказкото правителство, прѣдседателствувано отъ г. Чермоевъ, както и една делегация отъ Азербайджанъ. Министерътъ на външните работи на сѣверно-кавказката република Хазидаръ Багато и прѣдседателятъ на азербайджанската делегация г. Теицлияковъ изказаха своите почитания на прѣдседателя Уйлсонъ и му изложиха исканията на техни страни.

Гърците окупирали Айдинъ.

Лионъ, 31 май. Съобщаватъ отъ Солунъ: Едно официално комюнике на гръцката главна квартира съобщава, че гръцката армия влѣзла въ Айдинъ безъ инциденти.

Адриатическиятъ въпросъ.

Лионъ, 31 май. (Гръцка радиотелеграма). Четирмата имаха заседание въ петъкъ сутринята. Слѣдъ обѣдъ тѣ се събраха отново у прѣдседателя Уйлсонъ и разгледаха германското контра-прѣложение.

Прѣдаването условията на мира на австрийската делегация бѣ отложено за понеделникъ.

„Пти Париженъ“ съобщава, че въпроса за Фиуме ще бъде уреденъ. Спогодбата, която съставлява една ревизия на Лондонския договоръ, се състояла въ слѣдното: Създаване на една свободна държава Фиуме съ самия градъ и частъ отъ желѣзнопътната линия за св. Петъръ и Любляна, но безъ хърватското прѣдградие Сисекъ. Тази държава ще бъде автономна, подъ покровителството на Обществото на народите. Италия ще вземе Зара и Себенико и ще се откаже отъ останалото далматинско крайбрежие. Тя ще запази частъ отъ далматинските острови и ще получи мандатъ за Албания, главното пристанище на която владѣе Г. Уйлсонъ, както и г. Орландо, сж приели този проектъ и въ свѣдаването си съ Пашичъ, Весничъ и Трумбичъ, което ще стане въ понеделникъ, прѣдседателятъ Уйлсонъ ще употреби всичкото си влияние за да накара послѣдните да го приематъ. Прѣдложениятъ за разрѣше-

нието на адриатическия въпросъ проектъ е билъ прѣдставенъ отъ английски и французки експерти, съ одобрението на прѣдседателя Уйлсонъ. Обаче, не може да се твърди, че този проектъ намира пълното одобрѣние на италианското правителство. Прѣговоритъ, безъ още да сж привършени, сж започнати по начинъ, който позволява да се надѣваме за единъ добъръ резултатъ. Г. Уйлсонъ се е заелъ да накара югославянските делегати да приематъ това разрѣшение. Обаче, италианската делегация е заявила на единъ кореспондентъ на „Пти Журналь“, че въпроса за Фиуме не е още разрѣшенъ. Въпросниятъ проектъ е билъ прѣдложенъ на Орландо, а не е прѣдложенъ отъ него. Този проектъ не може да удовлетвори Италия, тъй като контролътъ на Обществото на народите върху свободната държава Фиуме, е несъвмѣстимъ съ честта на Италия.

Г-ца Керанка Л. Ялнжзова

Г-нъ Димитъръ Поповъ

ще се вънчечатъ на 25 май въ с. Асълбейли, Провадийско.

с. Калжичий (Балчишко)

с. Асълбейли (Провадийско)

НОВА КНИГА

ИЗЛѢЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ И СЕ ПУСТНА ВЪ ПРОДАЖБА КНИГАТА

„Добруджа въ общия конфликтъ на интереси“

политико-икономически етюдъ.

отъ Д-РЪ П. ВИЧЕВЪ □ □ □ Цѣна 6 лева.

Доставя се отъ редакционния комитетъ на Добруджанската организация.

Площадъ „Черна Джамя“, № 5 — София.

На книжари 20% отстъпка.

Дружествата да съобщатъ, по колко екземпляра ще имъ сж необходими за да имъ се изпратятъ.

Библиотека „Добруджа“.

издания на народоспомагателния фондъ

„ДОБРУДЖА“.

Излѣзли сж до сега слѣдните книги отъ библиотека „ДОБРУДЖА“:

- № 1. Историческите права на България върху Добруджа отъ М. Г. Марковъ. л. 2.—
- № 2. Добруджа и нашето възраждане (културно-исторически издирвания) отъ Ст. Чилингировъ. л. 5.—
- № 3. Кюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Пенаковъ. л. 1.50
- № 4. Мемоаръ отъ Цетир. Добр. Свѣтъ. л. 1.50
- № 5. Ромжните жестокоски надъ отвлѣчените добруджанци въ Молдава, подъ уредбата на Драгомиръ Павовъ и Д. В. Кацевъ. л. 2.20
- № 6. Стари и нови паметници въ Добруджа (художествено-етнографиченъ етюдъ) отъ Ив. Енчевъ—Видю. л. 12.—
- № 7. Стефанъ Караджа (жъвотописни бѣлжжкитъ отъ Ст. Чилингировъ. л. 2.—

Други издания на фонда:

- Портретъ-картина на Ст. Караджа. Цѣна л. 2.50
Картина св. св. Кирилъ и Методий по оригинала на художника Ив. Енчевъ—Видю. Цѣна л. 6.—
ПОРЪЖКИ за книгитъ отъ библиотеката и другитъ издания се отправятъ до управлението на Народоспомагателния фондъ „Добруджа“, ул. „В. Левски“ № 16 — София, или до дружество „Книжнина“ ул. „Вас. Левски“ София, телеф. 1609

Въ България при всички книжарници.